

לָאָה, (בראשית ל) בְּאֲשֶׁרֵי כִי אֲשֶׁרוּנִי בְּנוֹת וְכָלֵא שְׁפִיר.

וְהָא חֲזִי, מַעֲלָמָא דְאָתִי, אַתְמְשִׁיךְ וְנָגִיד לְהָאֵי צְדִיק, לְמִיָּהֵב תְּפִנוּקִין וְעִדּוּנִין לְהָאֵי אַרְץ, דְּאִיהוּ לְחֵם עוֹנִי, וְאַתְעֲבִיד לְחֵם פְּנַג, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, מֵאֲשֶׁר שְׁמְנָה לְחִמּוֹ וְהוּא יִתֵּן מְעַדְנֵי מְלֶךְ וְדָאֵי, וְהָא אוֹקִימָנָא.

(דף רמו ע"א)

הָא חֲזִי, מֵאֲשֶׁר שְׁמְנָה לְחִמּוֹ. דָּא הוּא אֶתְר דְּכָלֵא מֵאֲשֶׁרִין לִיה. וּמֵאֵי אִיהוּ, עֲלָמָא דְאָתִי. דְּעֲלָאֵי וְתַתָּאֵי מֵאֲשֶׁרִין לִיה, וּמִפְּסִין לִיה. שְׁמְנָה לְחִמּוֹ, מָאן, עַד כָּאן לֹא פְּרִישׁ מָאן הוּא אֶתְר. אֶלֵא, אֵית לְחֵם, וְאֵית לְחֵם, כְּמָה דְאֵית אֵילְנָא, וְאֵית אֵילְנָא. אֵית אֵילְנָא דְחִי, וְאֵית אֵילְנָא דְתַלְיָא בֵּיה מוֹתָא. אֵית לְחֵם דְאֶקְרִי לְחֵם עוֹנִי, וְאֵית לְחֵם דְאֶקְרִי לְחֵם פְּנַג. וּמֵאן אִיהוּ (לְחֵם). דָּא ו', וְדָא הוּא לְחִמ'ו, לְחֵם ו'. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שְׁמוֹת טז) הַנְּנִי מִמְטִיר לָכֶם לְחֵם מִן הַשָּׁמַיִם, מִן הַשָּׁמַיִם וְדָאֵי.

וְעַל דָּא, מֵאֲשֶׁר שְׁמְנָה לְחִמּוֹ, לְחֵם ו', דְּהָא מֵינִיָּה אַתְּזֵן הָאֵי אֵילְנָא, וְהוּא מְעַטְרָא לִיה, כְּדְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) בְּעֶטְרָה שְׁעֶטְרָה לוֹ אִמּוֹ. וְכַד אִיהוּ נְקִיט, וְדָאֵי הוּא יִתֵּן מְעַדְנֵי מְלֶךְ. וּמֵאן מְלֶךְ. דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּהָא מְנִיָּה אַתְּזֵנָה, וְהוּא יְהִיב לָהּ עַל יְדָא דְצְדִיק, דְרֵגָא קְדִישָׁא אֶת קִימָא. וּמֵהֲכָא לְשֶׁאֲר דְרֵגִין דְלִתְתָא, וְכִלְהוּ כְּגוּוֹנָא דְלְעִילָא.

בְּסַפְרָא דְרַב הַמְנוּנָא סָבָא, אָמַר הָכִי, מֵאֲשֶׁר שְׁמְנָה לְחִמּוֹ, דָּא לְחֵם שְׁבַת, דְּאִיהוּ פְּנַג, עַל חַד תְּרִין. כְּדְכְּתִיב, (שְׁמוֹת טז) לְקַטּוּ לְחֵם מִשְׁנֵה. מֵאֵי לְחֵם מִשְׁנֵה.

(בראשית ל) בְּאֲשֶׁרֵי כִי אֲשֶׁרוּנִי בְּנוֹת, וְהַכֵּל יִפָּה.

וְכָא רָאָה, מִן הָעוֹלָם הַבָּא נִמְשָׁךְ וְשׁוֹפֵעַ לְצִדִּיק הַזֶּה לְתַת תְּפִנוּקִים וְעִדּוּנִים לְאַרְץ הַזֶּה, שְׁהִיא לְחֵם עוֹנִי, וְנִעֲשֶׂה לְחֵם מְעַנְג. זֶהוּ שְׁכַתוּב מֵאֲשֶׁר שְׁמְנָה לְחִמּוֹ וְהוּא יִתֵּן מְעַדְנֵי מְלֶךְ, וְדָאֵי, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ.

כָּא רָאָה, מֵאֲשֶׁר שְׁמְנָה לְחִמּוֹ, זֶהוּ מְקוּם שְׁהַכֵּל מֵאֲשֶׁרִים אוֹתוֹ, וּמִיָּהוּ? הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁהָעִלְיוֹנִים וְהַתְּתוֹנִים מֵאֲשֶׁרִים אוֹתוֹ וּמִשְׁתּוֹקִים אֵלָיו. שְׁמְנָה לְחִמּוֹ, מִי? עַד כָּאן לֹא פְּרִישׁ מִי הוּא הַמְקוּם. אֶלֵא, יֵשׁ לְחֵם וְיֵשׁ לְחֵם, כְּמוֹ שְׁיֵשׁ אֵילָן וְיֵשׁ אֵילָן. יֵשׁ עֵץ הַחַיִּים, וְיֵשׁ עֵץ שְׁתְּלוּי בּוֹ הַמּוֹת. יֵשׁ לְחֵם שְׁנַקְרָא לְחֵם עוֹנִי, וְיֵשׁ לְחֵם שְׁנַקְרָא לְחֵם מְעַנְג. וּמִיָּהוּ (לְחֵם)? זֶה ו', וְזֶה הוּא לְחִמ'ו, לְחֵם ו', וְעַל זֶה כְּתוּב (שְׁמוֹת טז) הַנְּנִי מִמְטִיר לָכֶם לְחֵם מִן הַשָּׁמַיִם, מִן הַשָּׁמַיִם וְדָאֵי.

וְעַל זֶה, מֵאֲשֶׁר שְׁמְנָה לְחִמּוֹ, לְחֵם ו', שְׁהָרִי מְמַנּוּ נִזְוֵן הָעֵץ הַזֶּה, וְהוּא מְעַטֵּר אוֹתוֹ, כְּפַתּוּב (שִׁיר א) בְּעֶטְרָה שְׁעֶטְרָה לוֹ אִמּוֹ. וְכִשְׁהוּא לּוֹקֵחַ, וְדָאֵי הוּא יִתֵּן מְעַדְנֵי מְלֶךְ. וּמִי הַמְלֶךְ? זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁהָרִי מְמַנּוּ נִזְוֵנִית, וְהוּא נוֹתֵן לָהּ עַל יַד הַצְּדִיק דְרֵגָה קְדוּשָׁה אוֹת הַבְּרִית, וּמִכָּאן לְשֶׁאֲר הַדְּרֵגוֹת שְׁלִמְטָה, וְכֻלָּם כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה.

בְּסַפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְנוּנָא הַזֶּקֶן אָמַר כֵּן: מֵאֲשֶׁר שְׁמְנָה לְחִמּוֹ - זֶה לְחֵם שְׁבַת, שֶׁהוּא מְעַנְג, עַל אַחַד שְׁנַיִם, כְּפַתּוּב לְקַטּוּ לְחֵם מִשְׁנֵה. מֵה זֶה לְחֵם מִשְׁנֵה? אֶלֵא שְׁנֵי לְחֵם, לְחֵם מִן הַשָּׁמַיִם וְלְחֵם מִן הָאָרֶץ. זֶהוּ לְחֵם עֲנַג, וְזֶהוּ לְחֵם עוֹנִי. וּבְשַׁבַּת

אֶלֵא, תְּרִי לְחֵם, לְחֵם מִן